

MODEL

**DE REALIZARE A SISTEMULUI DE CALCULAȚIE A COSTURILOR,
BAZAT PE METODĂ COSTURILOR COMPLET ALOCATE PE ACTIVITĂȚI**

în cadrul SOCIETĂȚII NAȚIONALE DE RADIOCOMUNICAȚII S.A.

pentru anul 2013

Cuprins

<u>1.</u>	<u>DESCRIEREA ACTIVITĂȚII SOCIETĂȚII NAȚIONALE DE RADIOCOMUNICAȚII S.A.</u>	3
<u>2.</u>	<u>POLITICILE CONTABILE</u>	7
<u>3.</u>	<u>DEFINIȚII</u>	11
<u>4.</u>	<u>SCOP</u>	12
<u>5.</u>	<u>PRINCIPIILE MODELULUI DE CALCULAȚIE A COSTURILOR</u>	12
<u>6.</u>	<u>SISTEMUL MATEMATIC</u>	15
<u>6.1.</u>	<u>ETAPELE MODELULUI DE CALCULAȚIE A COSTURILOR</u>	15
<u>6.2.</u>	<u>SERVICII/ACTIVITĂȚI GENERATOARE DE VENITURI ȘI COSTURI/SERVICII PRESTATE</u>	18
<u>6.3.</u>	<u>PRINCIPIILE ALOCĂRII COSTURILOR</u>	21
<u>6.4.</u>	<u>ALOCĂRILE PRINCIPALELOR CATEGORII DE COSTURI PE CENTRE DE COST</u>	23
<u>6.5.</u>	<u>COSTURILE EXCLUSE</u>	28
<u>6.6.</u>	<u>COSTUL ANUAL AL CAPITALULUI</u>	30
<u>6.7.</u>	<u>COSTURILE DECONTABILE</u>	31
<u>7.</u>	<u>GLOSAR</u>	33
<u>8.</u>	<u>OPIS ANEXE</u>	35

1. DESCRIEREA ACTIVITĂȚII SOCIETĂȚII NAȚIONALE DE RADIOCOMUNICAȚII S.A.

Societatea Națională de Radiocomunicații S.A. (SNR) a fost înființată în anul 1998, potrivit HGR nr.372/1998, prin reorganizarea Regiei Autonome de Radiocomunicații. Societatea are în componența sa 4 sucursale, respectiv Direcția de Radiocomunicații București, Direcția de Radiocomunicații Cluj, Direcția de Radiocomunicații Iași și Direcția de Radiocomunicații Timișoara. Este organizată ca societate națională și funcționează sub coordonarea Ministerului pentru Societatea Informațională (MSI), având ca obiect principal de activitate transportul și difuzarea cu mijloace radio a programelor naționale de radio și televiziune- servicii de interes public național. În pas cu tendințele regionale și globale, Societatea Națională de Radiocomunicații S.A. a făcut pași importanți și în poziționarea sa pe piața românească de telecomunicații, prin diversificarea obiectului său de activitate, oferind servicii cu valoare adăugată de telefonie, internet, transmisii de date s.a.

Principalele servicii oferite de SNR sunt:

- Transportul și difuzarea programelor de radiodifuziune și televiziune ale Societății Române de Radiodifuziune și Societății Române de Televiziune;
- Servicii cu valoare adăugată: transmisii de date, VSAT, INTERNET, telefonie;
- Oferă suport de transmisie pentru orice tip de comunicații, asigurat prin echipament propriu;
- Servicii de comunicații prin satelit, cu asigurarea accesului la sateliții de comunicații și asigurarea segmentului spațial pentru utilizatori;
- Consultanță în comunicații;
- Proiectare, construcții-montaj, punere în funcțiune, exploatare și întreținere echipamente de radio și telecomunicații și echipament auxiliar acestora;
- Închirieri de spații în stații și pe piloni.

Cele 4 patru sucursale din componența SNR,

- București
- Iași
- Cluj
- Timișoara

acoperă teritoriul întregii țări astfel:

Direcția de Radiocomunicații București își exercită obiectul de activitate pe teritoriul județelor: Argeș, București, Brașov, Buzău, Brăila, Constanța, Călărași, Dâmbovița, Giurgiu, Galați (parțial), Ialomița, Olt, Prahova, S.A.I., Teleorman, Tulcea, Vâlcea.

Direcția de Radiocomunicații Iași își exercită obiectul de activitate pe teritoriul județelor: Bacău, Botoșani, Galați (parțial), Iași, Neamț, Suceava, Vaslui, Vrancea.

Direcția de Radiocomunicații Cluj își exercită obiectul de activitate pe teritoriul județelor: Alba, Bihor, Bistrița-Năsăud, Cluj, Covasna, Harghita, Maramureș, Mureș, Satu-Mare, Sibiu, Sălaj.

Direcția de Radiocomunicații Timișoara își exercită obiectul de activitate pe teritoriul județelor: Arad, Caraș-Severin, Dolj, Gorj, Hunedoara, Mehedinți, Timiș.

Fiecare Direcție de Radiocomunicații are în structura sa organizatorică servicii, birouri, formații de lucru, cât și stații, centre, etc. organizate ca puncte de lucru.

SNR deține un total de 678 stații, care se pot grupa în funcție de tipurile de semnale transmise, astfel:

1. Stații cu emițătoare AM (rec satelit): 1 amplasamente
2. Stații mixte, cu emițătoare FM, RR: 1 amplasamente
3. Stații cu emițătoare TV: 1 amplasamente (low power TV cu rec satelit și translatoare TV)
4. Stații mixte, cu emițătoare AM, FM, TV, analogic, DVB-T (televiziune digitală terestră) și T-DAB (radiodifuziune digitală terestră), RR: 1 amplasament
5. Stații mixte, cu emițătoare FM, TV, RR: 1 amplasamente
6. Stații mixte, cu emițătoare FM, TV (rec satelit): 1 amplasamente
7. Stații mixte, cu emițătoare AM, RR: 1 amplasamente
8. Stații mixte, cu emițătoare TV, RR: 1 amplasamente
9. Stații mixte, cu emițătoare FM, RR: 1 amplasamente
10. Stații RR (preluare studiouri, noduri intermediare, constituite într-o rețea națională de radiorelee): 1

Repartizarea lor pe sucursale se regăsește mai jos:

Nr.crt.	București	Cluj	Iași	Timișoara
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

Stațiile au următoarele tipuri de echipamente:

- emițătoare de radiodifuziune: unde lungi, unde medii, unde scurte cu modulație de amplitudine, unde ultrascurte cu modulație de frecvență și T-DAB, DRM cu modulație digitală COFDM (Coded Orthogonal Frequency-Division Multiplexing);
- emițătoare de televiziune în FIF banda III Tv, și în UIF, banda IV – V, cu modulație de amplitudine pe imagine și modulație de frecvență pentru sunet și DVB-T cu modulație digitală COFDM.

Tipic, o stație de emisie se compune din următoarele:

- echipament transport/extragere semnal de modulație (RR, satelit, etc),

- emițător radio/TV,
- sistem radiant (fideri, antene, combineri, piloni, etc),
- sisteme de electroalimentare (racord de energie electrică, tablouri de distribuție, generatoare proprii, sisteme de comutare rețele, etc.).
- clădire tehnică/ shelter și cai de acces (drumuri sau instalație de transport pe cablu)

Emițătorii de radiodifuziune și televiziune sunt de puteri diferite conform tabelului de mai jos:

Emițători Radiodifuziune	Puterea (KW)	Număr
AM	400	■
	200	■
	100	■
	50	■
	30	■
	25	■
	15	■
	10	■
UȘ	300	■
	100	■
FM	10	■
	5	■
	2.5	■
	2	■
	1,3	■
	1	■
	0,5	■
	0,1	■
0,05	■	

Emițători de TV	Puterea (kW)	Număr
UHF	40	■
	20	■
	10	■
	5	■
	2	■
	0,5-1	■
	0,1-0,4	■
	SUB 0,1	■
VHF	20	■
	5-10	■
	2-4	■
	0,5-1	■
	0,1-0,4	■
	SUB 0,1	■
Translatoare	Puterea (W)	Număr
	200	■
	100	■
	50	■
	25	■
	20	■
	10	■
	5 și SUB 5	■

Numărul de emițători de radiodifuziune este de ■, iar numărul de emițători de televiziune este ■ și translatoarele sunt ■.

Emițătorul are rolul de a modula un semnal de radiofrecvență (frecvență înaltă, purtătoare) cu semnalul de modulație (audio și/sau video), care apoi este transformat în câmp electromagnetic prin intermediul sistemului radiant (antene).

În funcție de varianta constructivă a emițătoarelor, și a zonei geografice a amplasamentelor, este necesară răcirea încăperilor cu sisteme de ventilare-conditionare aer.

În cazul emițătoarelor de radiodifuziune pe unde lungi, medii (high power) și scurte răcirea este

asigurată cu circuite de răcire cu lichid (apa cu glycol). Emițătoarele de radiodifuziune pe unde medii (low power) și ultrascurte sunt răcite cu aer.

Emițătoarele de televiziune sunt de două categorii:

- cu circuite de răcire cu lichid,

sau

- cu aer.

Translatoarele sunt echipamente de mică putere care recepționează programul emis de un emițător de televiziune sau de un alt translator TV și pe care îl retransmite pe un canal TV diferit de canalul de recepție, deserving o zonă relativ restrânsă a teritoriului. Recepția unui program pe o frecvență și emiterea acestuia pe o alta se realizează fără efectuarea proceselor intermediare de demodulare și modulare. Un translator cuprinde antene de recepție, receptor, amplificator de medie frecvență, emițător, antene de emisie.

Aceste translatoare sunt nedeservite¹, o parte sunt monitorizate de la distanță. Pentru a funcționa în condiții optime este necesară asigurarea de energie electrică și de aer condiționat.

În prezent rețelele naționale de difuzare a programelor publice de radiodifuziune asigură o acoperire conform tabelului de mai jos:

Nr. Crt.	Serviciul de programe de radiodifuziune recepționat pe cale radioelectrică terestră	Gradul de acoperire	
		Teritorială (%)	Populație (%)
1	România Actualități - unde medii	■	■
2	România Actualități - unde ultrascurte	■	■
3	România Cultural – unde ultrascurte	■	■
4	România Muzical – unde ultrascurte	■	■
5	Antena Satelor - unde medii	■	■
6	Antena Satelor - unde lungi	■	■
7	București FM – unde ultrascurte	■	■
8	Program Maghiar-German – unde medii	■	■
9	Radio Cluj – unde medii și ultrascurte	■	■
10	Radio Constanta - unde medii și ultrascurte	■	■
11	Radio Craiova - unde medii și ultrascurte	■	■
12	Radio Iași - unde medii și ultrascurte	■	■
13	Radio Timișoara - unde medii și ultrascurte	■	■
14	Radio Târgu Mureș - unde medii și ultrascurte	■	■
15	Radio Reșița – unde ultrascurte	■	■
16	Antena Sibiului – unde ultrascurte	■	■
17	T-DAB – transmisii digitale radio	■	■

În prezent rețelele naționale de difuzare a programelor publice de televiziune asigură o acoperire pe programe de televiziune, după cum urmează:

- TVR1 – ■% din populație
- TVR2 – ■% din populație
- TV Regionale – ■% din populație (zona orașelor Cluj, Tg.Mureș, Iași, Craiova, Timișoara)
- DVB-T – transmisii digitale TV – ■%

¹ Fără personal propriu

Centrul de Intervenții Zonal (CIZ/CIIZ) este o unitate operativă care asigură intervențiile pentru un număr de stații nedeservite și translatoare de televiziune arondate teritorial.

În prezent în SNR activează (cf. Organigramă) ■ de Centre Zonale de Intervenții (CIZ) care asigură exploatarea, întreținerea și intervenția la stațiile nedeservite cu personal.

La stațiile nedeservite intervențiile sunt asigurate de personalul CIZ-urilor și după caz, de echipele de Electroalimentare și formațiile de Sisteme Radiante din fiecare sucursală.

La stațiile deservite operațiile de exploatare, întreținere, intervenție și ridicare a deranjamentelor sunt efectuate de personalul de exploatare tehnică din stație.

În **Anexa 1** și **Anexă 2** sunt prezentate stațiile nedeservite arondate CIZ-urilor și stațiile deservite cu personal propriu.

Menționăm că lucrările de întreținere și intervenție la sistemele radiante și la echipamentele de alimentare cu energie electrică ale stațiilor deservite² sunt efectuate tot de echipele de intervenție Sisteme Radiante și Electroalimentare exterioare stațiilor.

În majoritatea stațiilor este realizat un circuit de alimentare cu energie electrică separat pentru terți, cu contorizarea separată a consumului echipamentelor respective.

SNR utilizează ca rețea de transport semnal, în principal radiorelele (RR) și în secundar sistemele de comunicații prin sateliți.

Transportul semnalelor de modulație cu ajutorul rețelelor de radiorele prezintă o stabilitate și o fiabilitate superioară, având posibilitatea utilizării rutelor ocolitoare în cazul apariției unui deranjament pe un tronson de linie RR. În acest caz întreruperile de modulație pot fi evitate sau reduse la minimum.

Liniile RR având o capacitate mare, asigură transportul concomitent a mai multor semnale de modulație.

Utilizarea rețelelor proprii de RR asigură societății noastre o independență și un control total asupra transportului semnalului de modulație.

În comparație cu liniile RR, transportul modulației prin satelit depinde în primul rând de un terț care asigură operarea satelitului și impune condiții, iar la recepție condițiile atmosferice sau un deranjament apărut pot afecta transmisia pe zone întinse și durate necontrolabile de către societate. În acest caz nu există rezervări active sau rute ocolitoare.

În cazurile în care realizarea liniilor RR pentru asigurarea semnalelor de modulație în unele amplasamente este prohibitivă din punct de vedere al costurilor, SNR utilizează transportul modulației prin satelit.

2. POLITICILE CONTABILE

Legislația în domeniul contabilității aplicată de SNR este reprezentată de următoarele:

- Legea Contabilității Nr 82/1991 cu modificările și completările ulterioare;
- Ordinul Ministrului Finanțelor Nr 3055/2009 privind Reglementările Contabile Conforme cu directivele europene;

² Cu personal propriu

- Ordinul Ministrului Finanțelor Nr.2861/2009 pentru aprobarea Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii activelor, datoriilor și capitalurilor proprii;
- Ordinul Ministrului Finanțelor Publice Nr. 1826/2003 pentru aprobarea Precizărilor privind unele măsuri referitoare la organizarea și conducerea contabilității de gestiune;
- Ordinul Ministrului Economiei și Finanțelor nr.3512/2008 privind documentele financiar contabile.

Potrivit art.34 din legea Contabilității nr.82/1991, republicată, SNR se încadrează în categoria entităților ale căror situații financiare anuale sunt supuse auditului financiar. Situațiile financiare anuale ale societății se auditează de auditori financiari membri ai Camerei Auditorilor Financiari din România.

Caracteristicile calitative ale situațiilor financiare

Politicile contabile au fost elaborate astfel încât să asigure furnizarea, prin situațiile financiare anuale, a unor informații care să fie:

- inteligibile, în sensul de a fi ușor de înțeles de utilizatori
- relevante pentru nevoile utilizatorilor în luarea deciziilor
- credibile, în sensul că reflectă substanța economică a evenimentelor și tranzacțiilor și nu doar forma juridică, sunt neutre, prudente și complete sub aspectele semnificative.
- comparabile, asigurând comparabilitatea în timp a situațiilor financiare.

Concepte și principii contabile generale

● Principiul continuității activității

Acest principiu presupune că entitatea își continuă în mod normal funcționarea, fără a intra în stare de lichidare sau reducere semnificativă a activității. Dacă administratorii societății au luat la cunoștință de unele elemente de nesiguranță legate de anumite evenimente ulterioare care pot duce la incapacitatea acestora de a-și continua activitatea aceste elemente vor fi prezentate în notele explicative.

● Principiul permanenței metodelor

Metodele de evaluare sunt aplicate în mod consecvent de la un exercițiu financiar la altul.

● Principiul prudenței

La întocmirea situațiilor financiare anuale, evaluarea trebuie făcută pe o bază prudentă:

- În contul de profit și pierdere va fi inclus doar profitul realizat la data bilanțului.
- Se va ține cont de toate datoriile apărute în cursul exercițiului financiar curent sau al unui exercițiu precedent chiar dacă acestea devin evidente numai între data bilanțului și data întocmirii acestuia.
- Se va ține cont de toate datoriile previzibile și pierderile potențiale apărute în cursul exercițiului financiar precedent chiar dacă acestea devin evidente numai între data bilanțului și data întocmirii lui. În acest scop sunt avute în vedere și eventualele provizioane și datorii rezultate din clauze contractuale.
- Se va ține cont de toate deprecierea, indiferent dacă rezultatul exercițiului financiar este pierdere sau profit. Înregistrarea ajustărilor pentru depreciere sau pierdere de valoare se efectuează pe seama conturilor de cheltuieli.

Ca urmare, activele, creanțele și veniturile nu trebuie să fie supraevaluate, iar datoriile și cheltuielile, subevaluate.

● Principiul independenței exercițiilor

Se va ține cont de veniturile și cheltuielile aferente exercițiului financiar indiferent de data încasării veniturilor sau de plata cheltuielilor.

- Principiul evaluării separate a elementelor de activ și de datorii
Conform acestui principiu, componentele elementelor de activ sau de datorii vor fi evaluate separat.
- Principiul intangibilității
Bilanțul de deschidere pentru fiecare exercițiu financiar trebuie să corespundă cu bilanțul de închidere al exercițiului financiar precedent. În cazul modificărilor politicilor contabile și corectării unor erori aferente perioadelor anterioare nu va fi modificat bilanțul perioadei anterioare celei de raportare. Corectarea pe seama rezultatului raportat, a erorilor considerate semnificative nu se consideră a fi o încălcare a principiului intangibilității.
- Principiul necompensării
Nu se vor efectua compensări între elementele de activ și de datorii sau între elementele de venituri și cheltuieli.
- Principiul comparabilității informațiilor
- Principiul materialității (pragul de semnificație)
- Principiul prevalenței economicului asupra juridicului (realitatea asupra aparenței)
- Principiul contabilității de angajamente
Pentru respectarea principiului contabilității pe bază de angajamente, potrivit căruia efectele tranzacțiilor și ale altor evenimente sunt recunoscute atunci când tranzacțiile și evenimentele se produc și nu pe măsură ce numerarul sau echivalentul de numerar este încasat sau plătit, iar veniturile și cheltuielile sunt înregistrate în evidențele contabile și raportate în situațiile financiare ale perioadelor de raportare, se va avea în vedere momentul constatării drepturilor și obligațiilor, al veniturilor și al cheltuielilor, astfel:
 - pentru creanțe, datorii și capitaluri, când iau naștere drepturi și obligații cu valoare economică;
 - pentru venituri, când au fost realizate (obținute);
 - pentru cheltuieli, când au fost efectuate (resursele au fost utilizate, consumate).

Reguli de evaluare

- I. La data intrării în societate**, bunurile se evaluează și se înregistrează în contabilitate la valoarea de intrare, care se stabilește astfel:
- a) la cost de achiziție - pentru bunurile procurate cu titlu oneros
 - b) la cost de producție - pentru bunurile produse în societate
 - c) la valoarea de aport, stabilită în urma evaluării – pentru bunurile reprezentând aport la capitalul social.
 - d) la valoarea justă – pentru bunurile obținute cu titlu gratuit sau constatate plus la inventariere. Valoarea justă a activelor se determină, de regulă, după datele de evidență de pe piață, printr-o evaluare efectuată de obicei de profesioniști în evaluare.

Costul de achiziție al bunurilor cuprinde prețul de cumpărare, taxele de import și alte taxe (cu excepția acelor pe care persoana juridică le poate recupera de la autoritățile fiscale), cheltuielile de transport, manipulare și alte cheltuieli care sunt atribuibile direct achiziției.

Cheltuielile considerate la nivelul societății ca fiind direct atribuibile se referă la :

- Cheltuieli de pregătire a zonei
- Cheltuieli de instalare
- Cheltuielile de transport și manipulare inițiale

În costul de achiziție se cuprind, de asemenea, comisioanele, taxele notariale, cheltuieli cu

obținerea de autorizații, cheltuielile cu cursurile de instruire a personalului care se ocupa de instalarea și exploatarea bunului și alte cheltuieli nerecuperabile care sunt atribuibile direct achiziției bunurilor respective.

Reducerile comerciale acordate de furnizor și înscrise în factură, ajustează în sensul reducerii, costul de achiziție al bunurilor.

Reducerile comerciale primite ulterior facturării, indiferent de perioadă la care se referă, se evidențiază în contabilitate distinct în contul 609 "Reduceri comerciale primite", respectiv 709 "Reduceri comerciale acordate", pe seama conturilor de terți și nu afectează costul de achiziție. Reducerile financiare nu afectează costul de achiziție.

Costul de producție al unui bun cuprinde costul de achiziție al materiilor prime și materialelor consumabile și cheltuielile de producție direct atribuibile.

Costurile îndatorării direct atribuibile achiziției sau producției unui bun cu ciclu lung de fabricație pot fi incluse în costul acelui activ. De exemplu, la nivelul SNR, în costurile îndatorării este inclusă dobânda la capitalul împrumutat pentru finanțarea achiziției. Capitalizarea costurilor îndatorării va înceta când se realizează cea mai mare parte a activităților necesare pentru pregătirea activului cu ciclu lung de fabricație, în vederea utilizării prestabilite sau a vânzării lui.

II. Evaluarea la inventar și prezentarea elementelor în bilanț

În situațiile financiare anuale, elementele de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii se reflectă și evaluează la valoarea contabilă, pusă de acord cu rezultatele inventarierii.

Valoarea contabilă a unui activ este, potrivit reglementărilor contabile, valoarea la care este recunoscut în bilanț după ce se deduc amortizarea cumulată și pierderile acumulate din depreciere sau pierdere de valoare.

Regulile de evaluare se aplică inclusiv în cazul bunurilor care au fost aduse aport la capital și al activelor în curs de execuție.

VENITURI

În categoria veniturilor se includ atât sumele sau valorile încasate sau de încasat în nume propriu din activități curente, cât și câștigurile din orice alte surse.

Activitățile curente sunt activități desfășurate de societate ca parte integrantă a obiectului său de activitate, precum și activitățile conexe acestora (prestări servicii, comisioane, redevențe, chirii, subvenții, dobânzi, dividende).

Câștigurile reprezintă creșteri ale beneficiilor economice care pot apărea sau nu ca rezultat din activitatea curentă, dar nu diferă ca natură de veniturile din această activitate. În contul de profit și pierdere, câștigurile sunt prezentate, de regulă la valoarea netă, exclusiv cheltuielile aferente.

CHELTUIELI

Cheltuielile sunt consum de resurse (mijloace de producție, forța de muncă, mijloace bănești) pentru satisfacerea unor necesități de producție sau individuale. Sunt diminuări ale beneficiilor economice pe perioada exercițiului financiar, sub forma ieșirilor sau scăderilor de active sau a creșterilor de pasive care au ca rezultat diminuări ale capitalului propriu, altele decât cele legate de sumele distribuite participanților la capitalul propriu.

Cheltuielile societății comerciale reprezintă valorile plătite sau de plătit pentru:

1. EXPLOATARE:

- Consumuri de stocuri și servicii prestate, de care beneficiază societatea.
- Cheltuieli cu personalul.
- Executarea unor obligații legale sau contractuale.
- Amortizări.
- Alte cheltuieli de exploatare.

2. FINANCIARE:

Cheltuielile financiare cuprind: pierderi din creanțe legate de participatii, cheltuieli privind investițiile financiare cedate, diferențele nefavorabile de curs valutar, dobânzile privind exercițiul financiar în curs, sconturi acordate, pierderi din creanțe de natură financiară și altele.

3. EXTRAORDINARE:

Cheltuielile care apar altfel decât în cursul activităților curente ale entității trebuie prezentate la "Cheltuieli extraordinare" În această categorie se încadrează cheltuielile privind calamitățile sau alte evenimente extraordinare.

3. DEFINIȚII

În cadrul acestui Model apar următoarele noțiuni:

- Cost istoric – convenție de realizare a contabilității care presupune înregistrarea în contabilitate a bunurilor și activelor la valoarea de achiziție sau de producție, iar a creanțelor și obligațiilor la valoarea nominală;
- Cost variabil – acele costuri care au un comportament corelat cu volumul serviciilor;
- Cost fix – acele costuri care nu-și modifică valorile în funcție de volumul serviciilor;
- Centru de cost – un loc delimitat geografic care este centru de responsabilitate și este, în același timp, un instrument tehnic de alocare a costurilor;
- Centru de cost principal (de bază) – acele centre de cost care participă direct și nemijlocit la realizarea serviciilor;
- Centru de cost auxiliar/general – acele centre de cost care servesc ca sprijin și suport pentru centrele de cost principale;
- Servicii modelate – grupe de servicii, tipologie de servicii;
- Servicii prestate – serviciile produse, tarificate și vândute de societate către clienți, care asigură acoperirea costurilor și generarea profitului;
- Activitate – eveniment, tranzacție, ansamblu de procese sau sarcini de aceeași natură, consumatoare de resurse, desfășurate în scopul creării de valoare adăugată pentru producție sau pentru sprijinirea acesteia;
- Clienți terți – alți clienți în afară de Societatea Română de Radiodifuziune și Societatea Română de Televiziune;
- Stație de emisie – locație în care sunt instalate echipamente de emisie, deservită sau nedeservită;
- Stație de emisie deservită – stație prevăzută cu personal de exploatare tehnică, în mod permanent;
- Stație de emisie nedeservită – stație care nu are prevăzut personal de deservire tehnică în mod permanent;
- Centrul de Intervenții Zonal (CIZ/CIIZ) – unitate operativă de intervenție pentru un număr de stații nedeservite arondate teritorial. Personalul care deservește aceste CIZ-uri realizează aceleași activități ca personalul angajat în stațiile deservite, mai puțin exploatarea propriu-zisă (supravegherea permanentă în cadrul turei de serviciu);

- Departament de comunicații electronice – departament cu atribuții de coordonare, supraveghere, operare și control a activităților de exploatare și întreținere a întregii rețele de comunicații electronice a societății. Rețeaua de comunicații electronice este partajată între 5 asemenea centre de cost (unul pentru fiecare sucursală, plus sediul central);
- Departament tehnic de specialitate (din sediul central și sucursale) – televiziune, radiodifuziune, electroalimentare, exploatare, sisteme radiante și confecții metalice, comunicații spațiale, comunicații fixe (radiorelee), etc. – departament care se ocupă de buna funcționare a activității operaționale;
- Departament suport -generale- (din sediul central și sucursale) – IT, contabilitate, financiar, achiziții, juridic, resurse umane, administrativ, audit, etc.

4. SCOP

Modelul de calculație a costurilor, bazat pe metoda costurilor complet alocate pe activități (Model), determină costurile pentru activitățile care au legătură cu serviciile de transmisie în format analogic, prin intermediul sistemelor radioelectrice terestre, a serviciilor publice de programe de televiziune și radiodifuziune, utilizând metoda costurilor complet alocate, în vederea utilizării acestor rezultate în procesul de orientare în funcție de costuri a tarifelor.

Calculația costurilor și a performanțelor este o componentă a calculației interne (de gestiune) și reprezintă o completare a contabilității financiare.

Cheltuielile și veniturile din contabilitatea financiară, precum și rezultatele prezentate în contul de profit și pierdere sunt folosite de conducerea societății pentru fundamentarea deciziilor de management. În plus sunt necesare răspunsuri și la următoarele întrebări:

1. În ce unități ale organizației apar costuri? Ce costuri apar?
2. Care este costul pentru anumite servicii prestate / activități?
3. Care sunt cauzele apariției unor discrepanțe între nivelurile de costuri?

Sistemul de calculație a costurilor oferă răspunsuri și la aceste întrebări. Este creat nu numai pentru întreaga organizație, dar și pentru unități din interiorul organizației mari (centrele de cost).

Modelul de calculație a costurilor conform metodei ABC are, în afara rolului intern, managerial, de urmărire a creșterii eficienței pe toate domeniile de activitate, și rolul extern, de a răspunde cerințelor ANCOM, de raportare a costurilor pe serviciile de radiodifuziune și televiziune în baza Deciziei ANCOM nr.169/2009 și Deciziei ANCOM nr.178/2010. De asemenea, sistemul de costuri are importanță comercială, putând să prezentăm clienților noștri – entități publice – fundamentul tarifelor practicate în contracte.

5. PRINCIPIILE MODELULUI DE CALCULAȚIE A COSTURILOR

Modelul urmărește respectarea principiilor din Regulamentul ANCOM:

Cauzalitate

Costurile sunt alocate direct sau indirect în funcție de activitățile care generează costurile, proporțional cu consumul, astfel încât acest sistem să se aplice la 100% din cheltuielile atribuibile.

Obiectivitate

Societatea nu urmărește obținerea unui beneficiu nereal la nivelul unui terț, unui serviciu, unei activități sau unui element de rețea, inductorii de activități și costuri fiind astfel aleși încât să se asigure o alocare obiectivă și corectă pe centre de cost și pe activități/rețele; ex. pentru energia electrică, căreia îi corespunde un cost relevant în activitatea de radiocomunicații, direct atribuibil până la nivel de activitate/serviciu, se folosesc datele fizice obținute din citirea contoarelor cât și consumul realizat de echipamente de transmisie corespunzător regimului optim de funcționare; se separă și consumul productiv de cel administrativ.

Consistența

O schimbare cu efecte semnificative a politicii contabile sau a metodologiei de alocare a costurilor conduce la necesitatea retratării anului precedent. În anul 2013 însă, modul de lucru s-a păstrat, nefiind modificări în politicile contabile. De asemeni nu sunt modificări în metodologia de alocare a costurilor.

În concluzie, în anul 2013 nu sunt schimbări de natura politicilor contabile sau principiilor care ar putea să genereze un efect semnificativ asupra informațiilor raportate de Model.

Transparența

S-a urmărit să fie explicitate sistemele informatice și financiare pentru realizarea Modelului cât și iterațiile, inductorii de cost și de activități și metodologiile de alocare. De asemenea, s-au prezentat date informative, principii de reevaluare a activelor imobilizate, rapoarte privind veniturile din tarife în comparație cu costurile. S-au păstrat și la anul 2013 tabelele reprezentând informații suplimentare și detalieri, așa cum au fost date la 2011 după depunerea Modelului, ca urmare a discuțiilor de la ANCOM.

Cei mai importanți termeni de bază din Model sunt următorii:

1. **Tipuri de costuri** – tipurile de costuri sunt structurate conform contabilității financiare și sunt analizate pentru o anumită perioadă (un an financiar).
2. **Centre de cost** – centrele de cost sunt unități individuale ale organizației și sunt structurate în cadrul societății pe două tipuri:
 - Centre de cost principale
 - Stație de emisie – deservită sau nedeservită
 - Departamente de comunicații electronice (unul pentru fiecare sucursală, plus sediul central).
 - Centre de cost auxiliare
 - Compartimente suport tehnic (Centrele de Intervenții Zonale – CIZ)
 - Departamente tehnice de specialitate (televiziune, radiodifuziune, electroalimentare, exploatare, sisteme radiante și confecții metalice, comunicații spațiale, comunicații fixe (radiorelee), etc.)
 - Centre de cost – activități generale
 - Departamente suport (IT, contabilitate, financiar, achiziții, juridic, resurse umane, administrativ, audit, etc. – Cheltuieli generale de administrație –)

Stațiile de emisie și departamentele de comunicații electronice participă nemijlocit și direct la

procesul de producție, de aceea sunt centre de cost principale.

Toate celelalte centre de cost sprijină centrele de cost principale, de aceea, sunt centre de cost auxiliare sau generale.

Pentru viitor, pot fi planificate costuri pentru centrele de cost ceea ce dă posibilitatea, pe de o parte, unui control structurat al acestor costuri și pe de altă parte, o limitare clară a zonelor de responsabilitate.

3. **Purtători de cost** – în cazul societății, purtătorii de cost sunt reprezentați de activități/servicii prestate.
4. **Zonele** - în cazul societății, zonele sunt reprezentate de locații.

Grafic, Modelul poate fi reprezentat astfel:

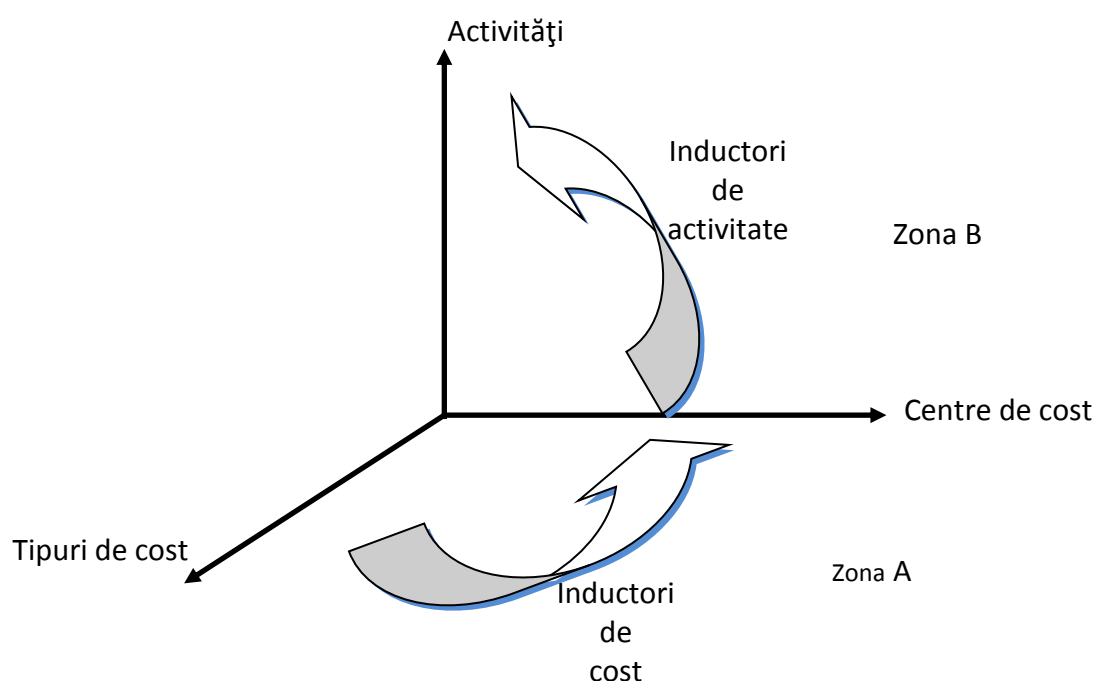

Fig. 1 – Model de calculație a costurilor

În cadrul zonei A, tipurile de cost se vor distribui asupra **centrelor de cost**, după metodele prezentate ulterior în cadrul Modelului.

În cadrul zonei B, centrele de cost se vor distribui asupra **activităților**, după metodele prezentate ulterior în cadrul Modelului.

Scopul și finalitatea întregii calculații este determinarea costului fiecărei activități a societății ca instrument pentru management și pentru fundamentarea tarifelor practicate de societate.

6. SISTEMUL MATEMATIC

Prezenta documentație explică sistemul informatic de calculație de costuri.

6.1. ETAPELE MODELULUI DE CALCULAȚIE A COSTURILOR

Etapa I

În cadrul primei etape a dezvoltării Modelului de calculație a costurilor, sunt parcurse următoarele stadii:

- a. preluarea informațiilor privind costurile din contabilitatea de gestiune și determinarea costurilor relevante pentru scopul dezvoltării Modelului. Se identifică și grupează cheltuielile existente în contabilitate pe categorii sau tipuri de cheltuieli (ex. cheltuieli salariale, cheltuieli cu energia electrică, cheltuieli cu autovehiculele, cheltuieli cu clădirile, cheltuieli cu pilonii, cheltuieli de administrație, etc.).
- b. identificarea și definirea activităților care, prin resursele pe care le consumă, contribuie la funcționarea rețelei, la realizarea serviciilor sau la sprijinirea furnizării neîntrerupte a serviciilor. Se efectuează astfel identificarea activităților generatoare de cheltuieli.
- c. identificarea centrelor de cost, a principalelor categorii de costuri omogene și determinarea inductorilor de cost și de activități utilizați pentru alocarea acestor costuri. Inductorii reprezintă unitatea de măsură a activității și reprezintă factorul comensurabil ce stabilește legătura de cauzalitate dintre activități și consumul resurselor.
- d. identificarea categoriilor de cost excluse din cadrul Modelului și recuperarea acestor costuri prin intermediul costului capitalului;
- e. ajustarea costurilor operaționale, în scopul eliminării costurilor suplimentare determinate de ineficiențe operaționale.

Etapa II

În această etapă se stabilesc iterațiile și eșalonarea acestora, alocarea costurilor pe activități și/sau servicii conform Regulamentului ANCOM.

Costurile atribuibile se pot împărți astfel:

- a. - costuri direct atribuibile;

Costurile care pot fi alocate în mod cert unui anumit serviciu vor fi repartizate direct în acest fel.

- b. – costuri indirect atribuibile.

Valorile de cost determinate direct pe centrele de cost principale constituie obiecte sursă pentru activități și se alocă pe activități ca obiecte destinație, iar valorile determinate pe activități constituie la rândul lor obiecte sursă (de repartizat) pentru servicii, care reprezintă obiecte destinație (de primit).

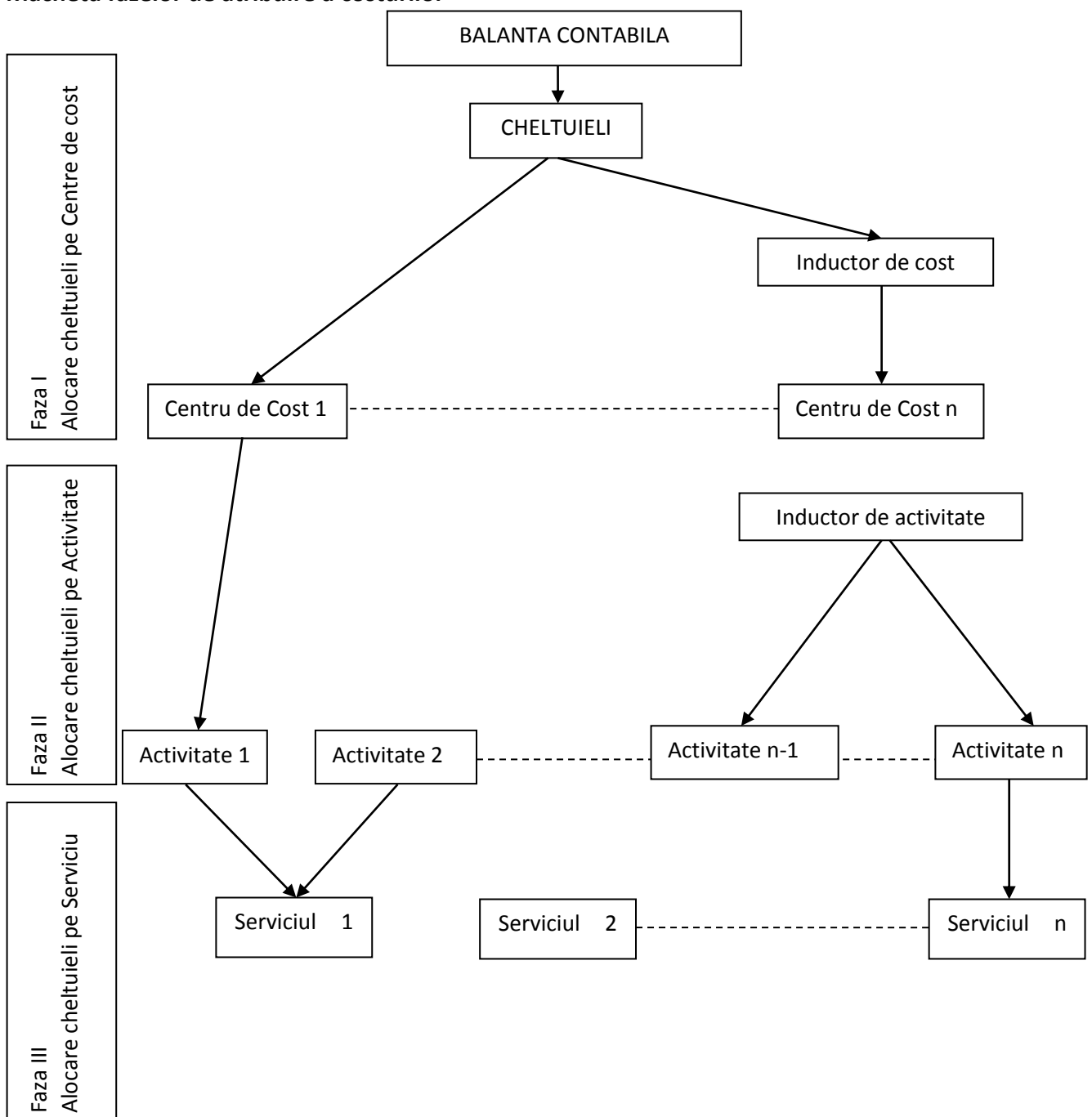
Valorile de cost aferente centrelor de cost secundare se repartizează pe centrele de cost principale sau pe activități, iar ulterior până la nivel de servicii, conform principiilor de alocare.

- inductori de activitate/cost
- inductori de servicii

Principiile de alocare determină 3 tipuri de inductori după cum urmează:

Tipul inductorului	Descrierea inductorului
Inductor direct	Costurile sunt alocate integral obiectului destinabil (activitate, serviciu sau centru de cost)
Inductor propriu-zis, bazat pe o rată de alocare	Costurile sunt alocate pe baza unei rate de alocare pe mai multe obiecte destinație (activități/rețele, servicii, centru de cost)
Inductor marjă	Acest tip de inductor alocă costurile asupra obiectelor de destinație (activități/rețele, centru de cost funcție de etapa de alocare) în măsura în care acestea nu pot fi repartizate conform celor indirect atribuibile.

Macheta fazelor de atribuire a costurilor

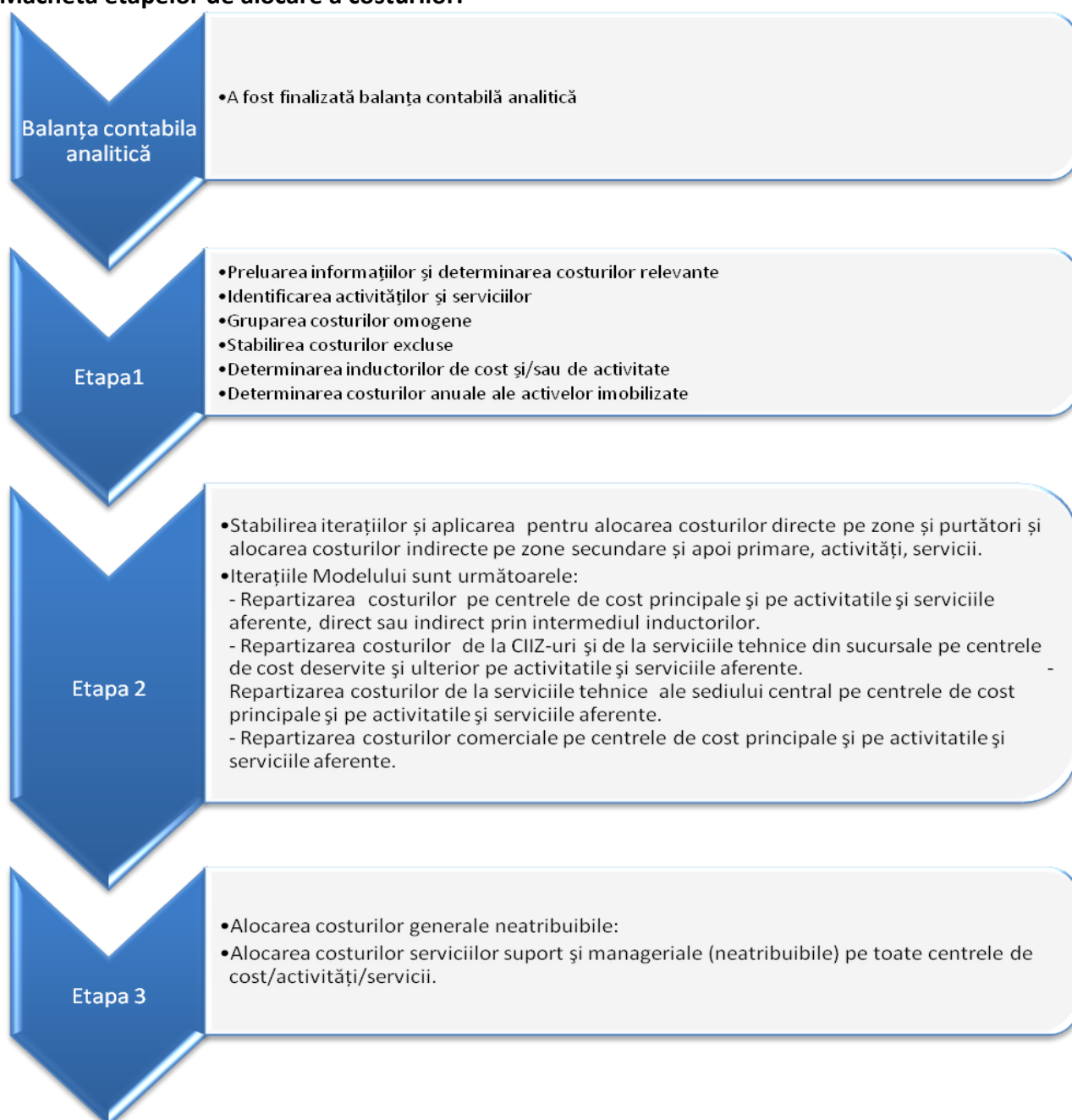
În această machetă se prezintă schematic și principial fazele prin care un cost din balanța contabilă se repartizează pe zone și purtători până la serviciile prestate, în cadrul etapei a doua.

Etapa III

În această etapă Modelul de calculație a costurilor determină costurile complet alocate serviciilor, rezultat al iterațiilor succesive (activități comune), inclusiv prin alocarea costurilor neatribuibile. Această alocare se face proporțional cu sumele regăsite, până la sfârșitul etapei a doua, pe fiecare purtător de serviciu/activitate.

În macheta de mai jos se prezintă etapele Modelului, cu stadiile parcurse.

Macheta etapelor de alocare a costurilor:

6.2. SERVICII/ACTIVITĂȚI GENERATOARE DE VENITURI ȘI COSTURI/SERVICII PRESTATE

Serviciile/activitățile generatoare de venituri și costuri/serviciile prestate, ale SNR sunt următoarele:

Servicii MODEL		Servicii prestate
Servicii	Activități	
Servicii de preluare semnal TV	Preluare semnal audio + video	Transport programe TV pe radioreleu
	Prelucrare semnal audio + video în vederea transportului pe suport radioreleu	
	Transport la stațiile de inserție în rețeaua proprie	
Servicii de transport semnal TV	Multiplexare semnal audio + video	
	Transportul propriu-zis	
	Demultiplexare semnal audio + video	
	Extragere semnal audio + video	
Servicii de difuzare semnal TV	Recepție satelit (dacă este cazul)	Difuzare programe TV pe emițători/translatori de diferite puteri
	Procesare / modulare semnal audio + video pentru transmitere în canalul alocat	
	Măsurare semnal și/sau depanare echipament	
	Emisie semnal în eter	
Servicii de preluare semnal radio	Preluare semnal audio	Transport programe Radio pe radioreleu
	Prelucrare semnal audio în vederea transportului pe suport radioreleu	
	Transport la stațiile de inserție în rețeaua proprie	
Servicii de transport semnal radio	Multiplexare semnal audio	
	Transportul propriu-zis	
	Demultiplexare semnal audio	
	Extragere semnal radio	
Servicii de difuzare semnal radio AM	Recepție satelit (dacă este cazul)	Difuzare programe Radio pe emițători de diferite puteri AM-UM, UL, UȘ
	Procesare / modulare semnal audio pentru transmitere în canalul alocat	
	Măsurare semnal și/sau depanare echipament	
	Emisie semnal în eter.	
Servicii de difuzare semnal radio FM	Recepție satelit (dacă este cazul)	Difuzare programe Radio pe emițători de diferite puteri FM
	Procesare / modulare semnal audio pentru transmitere în canalul alocat	
	Măsurare semnal și/sau depanare echipament	
	Emisie semnal în eter.	
Servicii de transmisii digitale	Preluare semnal sau Recepție satelit	Transmisii digitale
	Procesare / modulare semnal audio + video pentru transmitere în canalul alocat	
	Măsurare semnal și/sau depanare echipament	
	Emisie semnal în eter	
Servicii de transmisii ocazionale terestre	Preluare semnal transmisie ocazională	Transmisii ocazionale
	Prelucrare semnal în vederea transportului pe suport radio	
	Multiplexare semnal	
	Transportul propriu-zis	
	Demultiplexare semnal	
	Extragere semnal.	
Servicii de transmisii ocazionale prin alte platforme	Preluare pachet canale	Transmisii ocazionale sateliți
	Prelucrare pachet canale	
	Uplink la satelit.	
Servicii de transport	Preluare semnal transmisie	Transport programe private
	Prelucrare semnal în vederea transportului pe suport radio	

Servicii MODEL		Servicii prestate
programe private	Multiplexare semnal	
	Transportul propriu-zis	
	Demultiplexare semnal	
	Extragere semnal	
Servicii de închiriere	Spații/antena/utilități	Închirieri spații/antena/utilități
	Spații tehnice interior	Închirieri spații tehnice interior
	Spații tehnice exterior	Închirieri spații tehnice exterior
	Sisteme radiante	Închirieri sisteme radiante
	Suportți antena	Închirieri suportți antenă
Alte servicii comunicații electronice	Internet	Internet
	VPN	VPN
	Telefonie	Telefonie
	Linii închiriate	Linii închiriate
	Servicii integrate	Servicii integrate
	Și altele viitoare	Alte servicii
	WIMAX	
	Fibra optică	
Alte servicii	Cazare + masa	Cazare/ masă
	Formare profesională	Formare profesională
	Transport pe cablu	Transport cablu
	Și altele	Alte servicii
	Chirii spații	Chirii spații
	Câmp electromagnetic	Măsurători câmp electromagnetic
	Intermediere INMARSAT	Intermediere INMARSAT
Alte activități consumatoare de resurse, desfășurate în scopul creării de valoare adăugată pentru producție sau pentru sprijinirea producției	<i>Comercial-Vânzări, Marketing, Publicitate (cheltuieli de salarii vânzători, relații clienți, studiul pieței)</i>	
	<i>Activități suport - Management, Conducere, Economice, Juridice, s.a. (cheltuieli generale)</i>	

(Activitățile suport sunt comune și nu poate fi identificată o legătură de cauzalitate directă sau indirectă cu o activitate specifică.)

Conform principiului transparenței și al obiectivității, Modelul evidențiază veniturile din tarife, realizate potrivit deconturilor lunare, în structură fix/variabil și costurile corespunzătoare pentru serviciile de broadcasting.

Astfel se vor putea face:

- validarea Modelului din punct de vedere al acurateții și completitudinii
- orientarea tarifelor serviciilor de distribuție programe publice în funcție de costuri.

Explicarea planului tarifar:

a. Tariful fix este o valoare fixă pe lună.

Dacă emițătorul se află la altitudine, tariful fix se înmulțește cu 40%, respectiv 50%.

b. Tariful variabil se înmulțește cu durata medie de funcționare lunară.

Durata medie de funcționare ține cont de întreruperile în funcționare și este în fapt o *durată medie zilnică*. Astfel numărul de ore efectiv lucrate se transforma în minute (pentru a nu se

lucra cu hexazecimale), se împart la numărul de zile din lună și la 60.

Tarif total = valoarea fixa + valoarea variabilă

În **Anexa 3 și Anexă 4** sunt prezentate tarifele în vigoare în contractele cu Societatea Română de Radiodifuziune și Societatea Română de Televiziune pe anul 2013.

În **Anexa 5** prezentăm Raportul – analiză a tarifelor vs. costuri în structură fix – variabil.

În **Anexa 6** este prezentată Codificarea serviciilor și a activităților SNR

În **Anexa 7** este prezentată Nota metodologică privind inductorii utilizați.

SNR este împărțită în centre de cost conform definițiilor și explicațiilor de mai jos. Centrele de cost sunt de două tipuri: principale (legate direct de procesul productiv) și auxiliare/generale (sprijină activitatea centrelor de cost principale).

Centre de cost principale

- Stații de emisie
- Departamente de comunicații electronice

În **Anexa 8** este prezentată Codificarea centrelor de cost principale.

Centre de cost auxiliare/generale

- Compartimente suport tehnic (Centre de intervenție zonale – CIZ)
- Departamente tehnice de specialitate (din sediul central și sucursale)
- Comercial
- Departamente suport (din sediul central și sucursale)

În **Anexa 9** este prezentată Codificarea centrelor de cost auxiliare și generale.

6.3. PRINCIPIILE ALOCĂRII COSTURILOR

Pe baza principiului cauzalității (Regulament ANCOM din 15 martie 2010, punctul 2.4.1) costurile sunt alocate direct sau indirect pe activități sau servicii, în funcție de activitățile care generează respectivele costuri.

Ordinea iterațiilor Modelului se prezintă sintetic astfel:

1. Repartizarea costurilor pe centrele de cost principale și pe activitățile și serviciile aferente, direct sau indirect prin intermediul inductorilor.
2. Repartizarea costurilor de la CIZ-uri și de la serviciile tehnice din sucursale pe centrele de cost deservite și ulterior pe activitățile și serviciile aferente.
3. Repartizarea costurilor de la serviciile tehnice ale sediului central pe centrele de cost principale și pe activitățile și serviciile aferente.
4. Repartizarea costurilor comerciale pe centrele de cost principale și pe activitățile și serviciile aferente.
5. Alocarea costurilor serviciilor suport și manageriale (neatribuibile) pe toate centrele de cost/activități/servicii.

Metoda de alocare a avut la bază analiza generării costurilor (cine a creat acel cost și din ce centru de cost făcea parte?). Dacă o singură activitate generează un anumit cost, costul este alocat direct

pe activitatea respectivă. Dacă un anumit cost este generat de mai multe activități, alocarea acestuia se va face proporțional cu modul în care resursele sunt consumate, inductorii folosiți reflectând cât mai bine variația consumului de resurse.

Elementele suplimentare care au stat la baza alocării sunt următoarele:

1. Dacă un centru de cost este asociat direct cu un cost (indiferent dacă acel cost este realizat de alt centru de cost), acesta este alocat pe centrul de cost care a comandat costul, înregistrându-se ca generator de costuri.
2. Costurile cu amortizările sunt înregistrate pe centrele de cost unde se află echipamentele. În cazul în care un echipament a fost transferat de la un centru de cost la altul, amortizarea s-a alocat proporțional.
3. Costurile cu personalul au fost înregistrate la centrele de cost unde activează personalul care a generat acele costuri. Costurile cu personalul se referă și la efortul societății în totalitate și includ toate costurile (inclusiv taxe și impozite aferente salariilor) generate de existența salariaților.
4. Costurile cu energia se alocă pe baza contoarelor și consumurilor de energie ale echipamentelor din centrele de cost, calculate pe baza consumurilor în condiții optime de funcționare.
5. Contabilitatea internă a societății servește drept suport informativ pentru alocarea altor diverse costuri pe centre de cost.

Menționăm că, principalele costuri relevante pentru scopul dezvoltării Modelului sunt costurile cu amortizarea, salariile și energia electrică. Împreună cu costul de capital, ele reprezintă 86,42% din costurile decontabile Modelului.

Categorie cheltuiala	Suma	%
AMORTIZARE, DEPRECIERI MIJLOACE FIXE		
CHELTUIELI CU PERSONALUL		
COSTUL ANUAL AL CAPITALULUI		
ENERGIE ELECTRICA, APA, GAZ		
SERV.EXEC.DE TERTI		
REDEVENTE, LOCATII SI CHIRII		
ALTE CHELTUIELI EXPLOATARE		
IMPOZITE, TAXE SI VARSAMINTE ASIMILATE		
COMBUSTIBILI		
OBIECTE DE INVENTAR		
PIESE DE SCHIMB		
INTRETINERE SI REPARATII		
MATERIALE CONSUMABILE		
DEPLASARI, DETASARI, TRANSFERARI		
MATERIALE AUXILIARE		
SERVICII BANCARE		
PRIME DE ASIGURARE (RCA+CASCO), BUNURI, PERSOANE		
POSTA SI TELECOMUNICATII		
PIERDERI DIN CREANTE SI DEBITE		
PROTOCOL, RECLAMA SI PUBLICITATE		
COMISIOANE SI ONORARII		

TRANSPORT BUNURI SI PERSONAL			
MARFURI			
MATERIALE NESTOCATE			
REDUCERI COMERCIALE			
Total			

Conform definițiilor din Regulamentul ANCOM, *costurile direct atribuibile* sunt costurile care pot fi alocate direct și cu certitudine anumitor activități sau servicii pe centrele de cost principale.

În **Anexa 10** sunt prezentate categorii de costuri direct atribuibile, și în **Anexa 11** sunt prezentate categorii de costuri indirect atribuibile.

Costurile atribuibile sunt costurile directe pe centrele de cost principale și indirecte, pe centrele de cost secundare, a căror alocare pe activități/servicii se face pe baza unor inductori de activitate.

Astfel se urmărește respectarea principiului cauzalității, atât la cheltuielile direct atribuibile cât și la cheltuielile indirect atribuibile. Costurile sunt alocate direct sau indirect în funcție de activitățile care generează costurile, proporțional cu consumul, iar acest sistem se realizează la 100% din cheltuielile atribuibile.

În anul 2013 activitatea comercială s-a axat în cvasitotalitate pe comunicațiile electronice.

Deși aceste costuri se realocă, conform principiilor, pe servicii, în anul 2013 nu s-au cheltuit resurse pentru activitatea de vânzări în domeniile reglementate și ca atare nu s-au realocat costuri de vânzări pe serviciile reglementate.

Alocarea costurilor serviciilor suport și manageriale (neatribuibile) se face pe toate centrele de cost/activitățile/serviciile prestate, proporțional cu sumele regăsite, ca fiind atribuite în primele două etape de calculație și astfel se aplică acel inductor “marjă” prevăzut în Model.

În **Anexa 12** este prezentată Matricea puterilor echipamentelor SNR.

6.4. ALOCĂRILE PRINCIPALELOR CATEGORII DE COSTURI PE CENTRE DE COST

Alocările principalelor categorii de costuri pe centre de cost sunt următoarele:

1. **Costurile cu amortizarea** – 6811 (v. Regulament ANCOM din 15 martie 2010, punctul 4.4.2)

Valoarea amortizării este cea din contabilitatea financiară, calculată la costuri istorice și în funcție de perioada de folosire (conform modului de calcul din legea contabilității). În cazul în care un echipament se mută dintr-o stație în alta sau dintr-un departament în altul, atunci se transferă și valoarea amortizării, începând să producă efecte din momentul realizării transferului.

Pentru determinarea valorii juste a imobilizărilor corporale, acestea suporta periodic reevaluări, conform legislației în domeniu.

Valorile actualizate ale imobilizărilor sunt ajustate în corelație cu utilitatea și cu valoarea de piață a acestora, conform normelor. Metoda folosită este cea a valorii nete care presupune eliminarea din valoarea contabilă brută a amortizării cumulate și ajustărilor pentru depreciere.

În anul 2013 s-a efectuat reevaluarea terenurilor, clădirilor și construcțiilor speciale, de către un evaluator autorizat extern, reevaluare în urma căreia valoarea activelor a scăzut; ultima reevaluare a acestora a avut loc în anul 2010.

Amortizare echipamente:

Costurile cu amortizarea **echipamentelor de transmisie** sunt repartizate pe centre de cost principale și sunt alocate pe activități ținând seama de utilizarea reală.

Costurile cu amortizarea echipamentelor generate de centre de cost auxiliare vor fi realocate pe centrele de cost principale de care sunt responsabile (stații nedeservite arondate teritorial), în funcție de numărul echipamentelor de transmisie din centrele de cost.

Amortizare spații și clădiri tehnologice, piloni și turnuri de beton:

În amplasamentele societății sunt instalate și unele echipamente ale altor instituții, și antene. Prin contract, echipamentele terților ocupă fiecare un anumit spațiu dintr-o stație – interior sau în exterior – , iar antenele ocupă un anumit spațiu pe piloni.

Prin urmare, cotă parte din cheltuiala cu amortizarea clădirii, respectiv amortizarea pilonului și din cheltuielile comune pentru întreținere (curățenie, iluminat comun, întreținere) ale acestora, se va aloca direct pe *Servicii de închiriere* – spații tehnice și suportți antene.

Alocarea cheltuielilor cu amortizarea clădirii, respectiv a pilonului către serviciul de închiriere – spații tehnice și suportți antene, se va efectua utilizând drept bază de repartizare procentul rezultat din raportul dintre suprafața ocupată de echipamentele terților și suprafața utilă a stației, respectiv dintre metrii pătrați ocupați de antenă și suprafața laterală a pilonului.

Inductori de activitate – baze de repartizare a activității:

$$\%_{clădire} = \text{Suprafață}_{ocupată}_{terți} / \text{Suprafață}_{utilă}_{stație}$$

$$\%_{pilon} = m.p. \text{ ocupați de antenă terți} / \text{suprafața laterală pilon}$$

Același mod de alocare a cheltuielilor cu amortizarea clădirii, respectiv a pilonului este folosit și pentru decontarea costurilor către *Alte servicii comunicații electronice* – internet, VPN, telefonie, linii închiriate, servicii integrate, baza de repartizare utilizată fiind suprafața ocupată de echipamentele de comunicații electronice în suprafața utilă a stației, respectiv metrii pătrați ocupați de antenă din suprafața pilonului.

Inductori de activitate – baze de repartizare a activității:

$$\%_{clădire} = \text{Suprafață}_{ocupată}_{Comunicații Electronice} / \text{Suprafață}_{utilă}_{stație}$$

$$\%_{pilon} = m.p. \text{ ocupați de antenă CE} / \text{suprafața laterală pilon}$$

Prin aceiași inductori se vor aloca și costurile comune pentru întreținere (curățenie, iluminat comun, întreținere etc.) pe stație și/sau pilon către terți, sau către *Alte servicii comunicații electronice* – internet, VPN, telefonie, linii închiriate, servicii integrate.

Prin suprafața utilă se înțelege, conform normativelor de construcții, suprafața clădirilor, fără ziduri și balcoane.

Diferența este amortizarea spațiilor și clădirilor tehnologice, pilonilor și turnurilor de beton care se alocă pe centrul de cost principal pentru serviciile și activitățile reglementate de decizia ANCOM 178/2010, care se va repartiza astfel:

- dacă stația are numai echipamente de radioreleu – toată cheltuiala se va deconta pe activitățile care stau la originea acestor costuri.
- dacă stația are toate tipurile de servicii – cheltuiala se va deconta procentual pe activitățile care stau la originea acestor costuri, în funcție de numărul de echipamente de transmisie (rețea de radiorelee, antene, emițătoare și/sau translatoare) pe serviciu din stație.

Pentru repartizarea acestor costuri am luat în considerare următoarele elemente:

Piloni

Pentru realizarea serviciilor de emisie Radio și TV, antenele de emisie ale SNR sunt montate pe piloni de mai multe tipuri. În proprietatea SNR sunt înregistrași piloni, construiți exclusiv cu scopul de a fi folosiți pentru serviciile de broadcasting, deci cu caracteristicile specifice necesare acestei funcționalități și la un grad de rezistență limitat la necesarul pentru antenele SNR.

Ca urmare a dezvoltării societății, sunt situații în care SNR a fost nevoită să folosească facilitățile altor operatori pentru a-și monta antenele. De asemenea, având în vedere structura acționariatului – 100% Statul Român prin MCSI, precum și poziția strategică a obiectivelor noastre de radiocomunicații, societatea a fost selectată ca operator pentru o serie de servicii necesare pentru alte entități de stat ca STS, Jandarmerie, MAPN, etc. în interes public.

Având în vedere poziționarea pilonilor SNR, cu valoare mare pentru emisia Radio Tv, dar limitată pentru alte tipuri de comunicații, închirierea de spațiu pe piloni în scopuri comerciale este un serviciu restrâns din punctul de vedere al valorii comerciale. Această situație se explică și prin limita de rezistență a pilonilor, calculată la punerea în funcțiune, ca necesară pentru activitatea SNR.

Calculul s-a făcut astfel: Gradul de ocupare este procentul, **suprafață antene – terți raportat la suprafața laterală a pilonului. Idem pentru CE.**

În anexa se prezintă situația pilonilor, privind gradul de ocupare cu antene terți, deci cu altele decât cele utilizate pentru broadcasting. Se poate constata că antenele terților sunt reduse ca număr, au gabarit și greutate reduse (fiind limitate de caracteristica de rezistență a pilonilor) și deci nu implică costuri suplimentare pentru consolidări și întreținere piloni.

Menționăm diversitatea foarte mare a antenelor, înălțimea diferită la care sunt instalate, faptul că nu toate antenele terților sunt montate pe piloni și există o fluctuație mare (antenele sunt montate respectiv demontate, conform contractelor comerciale).

Proprietatea asupra pilonilor implică, pentru SNR, asumarea unor obligații impuse de reglementările legale în vigoare, precum și susținerea unor costuri tehnologice care trebuie acoperite, indiferent de gradul de încărcare și eventualele venituri care ar putea fi obținute de la terți (oricum foarte mici în comparație cu veniturile din activitatea de bază, și fluctuante, în funcție de strategiile operatorilor privați).

Aceste obligații independente de gradul de încărcare a pilonilor sunt:

- Asigurarea respectării normelor impuse de Autoritățile Statului – ex. Autoritatea Aeronautică Civilă Română care impune ca orice construcție de natura unui turn să fie balizată prin vopsirea segmentat în alb și roșu (balizajul de zi), balizajul de noapte – iluminat, și întreținerea periodică a acestora.
- întreținerea propriuzisă a turnurilor, care face obiectul unor reglementări cuprinse în Regulamentele de Exploatare curente, presupunând materiale pentru întreținere și execuția lucrărilor.

La retehnologizarea rețelelor de radio și televiziune s-au instalat în site-urile S.N.R. echipamente de emisie și sisteme radiante care, pe de-o parte au eliberat turnurile la cote mai joase dar au suplimentat încărcarea prin supraînălțări și suportți suplimentari. Datorită acestor retehnologizări pe rețelele de radio și televiziune, structura de rezistență a multor turnuri, mai ales cele cu structură grindă cu zăbrele, a trebuit să fie consolidată cu sisteme de ancorare.

Aceste sisteme necesită operații de întreținere: consolidarea periodică a tendoanelor,

consolidarea și verificarea parametrilor de izolare, înlocuirea izolatorilor de ancoră, platforme de ancore și structurile auxiliare aferente, etc.

Se subliniază faptul că pilonii autoportanți pentru stațiile radio de unde lungi și unde medii nu permit tehnic montarea de antene, iar la stațiile radio de unde scurte câmpurile de antene fac imposibilă montarea altor antene pe piloni. În aceste condiții este evident că o parte importantă din pilonii SNR nu au montate antene terți sau antene de comunicații electronice.

Pilonii din stațiile de radioreleu au fost în general eliberați de sisteme radiante funcționând în spectrele de frecvențe părăsite de SNR (benzile de 2 GHz, 3,6 – 3,8 GHz) dar la retehnologizarea rețelelor de radio și televiziune, prin instalarea unor echipamente de emisie și, parțial, de comunicații electronice în aceste site-uri, încărcarea acestor piloni fie a crescut sau a rămas cel puțin la fel ca înaintea retehnologizărilor. Implementarea rețelelor de radioreleu digitale, pe toate magistralele SNR, în cele mai multe cazuri a suplimentat încărcarea pilonilor prin instalarea antenelor parabolice de diversitate. (Liniile de radiolink asigură transportul liniilor de modulație pentru extracție la emițătorii de radio și televiziune din teritoriu.)

Totodată subliniem că, întrucât antenele terților sunt reduse ca număr, au gabarit și greutate reduse, ele nu implică costuri suplimentare pentru consolidări și întreținere piloni.

Luând în considerare toate cele menționate mai sus, în **Anexa 18**, se găsesc procentele care se alocă terților din cheltuielile pilonului.

Clădiri

SNR are în patrimoniul său bunuri imobiliare necesare asigurării infrastructurii de bază pentru instalarea și funcționarea echipamentelor tehnice și instalațiilor auxiliare. Această infrastructură reunește în principal clădirile tehnice, construcțiile auxiliare, construcțiile dedicate suportului pentru sistemele radiante, drumurile de acces, etc. Acele elemente care participă direct la furnizarea serviciilor ocazionează cheltuieli pentru întreținere, considerate cheltuieli tehnologice.

Retehnologizarea rețelelor de radio și televiziune, prin înlocuirea echipamentelor din generația veche cu cele noi a generat unele schimbări privind gradul de ocupare a spațiilor tehnice, datorită avansului tehnologic. Deși suprafețele ocupate de emițătoarele nou instalate s-au redus considerabil, spațiul necesar pentru funcționarea în parametri s-a păstrat. Majoritatea echipamentelor necesită răcire care se efectuează fie prin ventilare fie prin transferul căldurii în sisteme de răcire cu apă. Spațiile rămase libere în urma reproiectării instalațiilor tehnice sunt într-o conexiune strânsă cu spațiile ocupate cu echipamente în funcțiune, și destinația lor nu poate fi schimbată întrucât afectează serviciul de bază, afectează securitatea echipamentelor/obiectivelor.

Clădirile sunt proprietate a statului și nu pot fi demolate parțial, lăsate să se degradeze, vândute sau închiriate în orice condiții, și necesită costuri de amortizare și întreținere în integralitatea lor și la nivelul exigențelor specifice.

Trebuie menționat că emițătoarele radio și Tv au fost amplasate de la început și de principiu în spații largi, săli spațioase și înalte, suficient de libere și de aerisite, situație care se află și la alți operatori naționali de broadcasting din Europa și în general pe plan mondial.

În general, și mai ales în stațiile AM (UM, UL, US), încă sunt necesare spații mari pentru activitățile tehnologice conexe sau auxiliare iar de regulă spațiile neocupate nu pot fi închiriate din motive de securitate echipament sau radiații electromagnetice. Nici spațiile din afara clădirilor nu au condiții pentru închiriere, întrucât pe toată suprafața, la 30 – 35 cm sub pământ se află o rețea metalică reprezentând o priză de masă pentru pilon fără de care sistemul radiant nu funcționează, iar în

aceste condiții nici terenul nu se pretează pentru lucrări agricole, construcții s.a. Este interzisă și orice construcție mai înaltă de 10 m care ar schimba caracteristică de radiație a antenei, comportându-se ca un reflector.

Ținând cont de faptul că majoritatea stațiilor se află în zone izolate, departe de orașe sau în vârf de munte (locații proprii activității de broadcasting dar improprii echipamentelor de telecomunicații), cât și de condițiile tehnice specifice, este evidentă o neatractivitate pentru închiriere, și astfel acest serviciu prezintă o pondere mică în volumul de activitate al SNR.

În acest moment, avem separat evidențiate costurile cu amortizarea care se alocă activităților care au legătură cu serviciile de transmisie în format analogic, prin intermediul sistemelor radioelectrice terestre, a serviciilor publice de programe de televiziune și radiodifuziune.

În concluzie, spațiile SNR sunt necesare activității de bază -serviciu public- iar suprafețelor închiriate către terți (sau comunicațiilor electronice) nu li se poate direcționa chiar o cotă-parte din costurile spațiilor neocupate fizic cu echipament radio.

Pentru terți și comunicații electronice s-au aplicat formulele de mai sus, respectiv s-au alocat cheltuielile proporțional cu spațiul ocupat/închiriat de aceștia, din total spațiu.

Luând în considerare toate cele menționate mai sus, în **Anexa 19**, se găsesc procentele care se alocă terților din cheltuielile clădirii.

2. Costurile de personal (salariile, asigurările și protecția socială și alte costuri cu personalul, suportate de entitate).

Aceste costuri înseamnă: pentru fiecare angajat suma formată din veniturile din fondul de salarii la care se adaugă cheltuielile sociale în limita unei cote de până la 2% aplicat asupra fondului de salarii, conform contractului de muncă în vigoare, tichetele de masă și contribuțiile cu asigurările și protecția socială datorate de angajator.

Costurile cu personalul sunt repartizate pe centrele de cost în funcție de locul de muncă al fiecărei persoane.

Prima fază:

Pentru personalul angajat în locuri de muncă identificate ca centre de cost principale, salariile și asimilatele lor vor fi alocate direct pe centru de cost fără a se utiliza chei de repartizare.

Centrul de Intervenții Zonal (CIZ) este o unitate operativă de intervenție pentru un număr de stații nedeservite arondate teritorial. Personalul care deservește aceste CIZ-uri realizează aceleași activități ca personalul angajat în stațiile deservite.

Pentru *centrele de cost auxiliare*, costurile cu personalul se vor repartiza în funcție de numărul echipamentelor de transmisie (translatoare) centrelor de cost principale pe care le deserveșc, urmând să fie alocate pe activitățile care sunt prestate de centrul de cost respectiv.

A doua fază:

În a doua fază, costurile cu personalul alocate centrelor de cost principale se vor deconta procentual pe activitățile pe care acesta le furnizează.

La repartizarea acestor costuri, am avut în vedere proiectarea și organizarea centrelor de cost – ex. CIZ-uri, ca activitate în regie, cu număr mare de acțiuni realizate la sediile acestor centre. În plus frecvența intervențiilor este neimportantă ca pondere, iar reviziile tehnice sunt în general echivalente întrucât echipamentele sunt de aceeași generație și cu caracteristici relativ similare.

3. Costurile cu energia electrică. Contorizarea consumului de energie electrică se face în fiecare amplasament, pe consum tehnologic și consum auxiliar.

După primirea facturii de energie electrică, se face repartizarea sumei pe fiecare centru de cost pe baza contoarelor individuale.

Din sumele astfel rezultate, se scad sumele cu energia electrică a clienților terți (consum citit pe contoare separate pentru clienți terți), suma rămasă reprezentând costul cu energia pe fiecare centru de cost.

Ca prima fază, costurile cu energia electrică vor fi alocate pe centrele de cost pe baza contoarelor individuale.

Pentru centrele de cost principale costurile cu energia electrică, astfel rezultate, se alocă direct pe centru de cost fără a se utiliza chei de repartizare.

Pentru centrele de cost auxiliare costurile cu energia electrică vor fi alocate proporțional pe centrele de cost principale pe care le deservesc.

În a doua fază, costurile cu energia electrică din centrele de cost principale se alocă pe activități în funcție de consumul realizat de echipamentele de transmisie, măsurat în regim optim de funcționare, care participă la activitatea respectivă.

În **Anexa 13** este prezentat tabelul privind consumul de energie electrică în condiții optime de funcționare pe purtători pentru echipamentele de transmisie televiziune, radiodifuziune și radiorelee.

4. Alte costuri

În această categorie sunt cuprinse toate celelalte costuri, în afara costurilor cu amortizarea, personalul și energia electrică:

- costuri cu materialele consumabile, costul cu obiectele de inventar date în folosință, costul de achiziție al materialelor nestocate, costul cu materialele pentru ambalat – toate aceste costuri se alocă prima dată pe centrele de cost.
- transportul de bunuri și personal deplasări, detașări și transferări;
- costuri cu serviciile executate de terți, redevențe, locații de gestiune și chirii; prime de asigurare; studii și cercetări; costuri cu alte servicii executate de terți (colaboratori); comisioane și onorarii; costuri poștale și taxe de telecomunicații; servicii bancare și altele;
- costuri de protocol, reclamă și publicitate;
- alte costuri de exploatare (costurile legate de protejarea mediului înconjurător, aferente perioadei; pierderi din creanțe și debitori diverși; despăgubiri, amenzi și penalități; donații, sponsorizări și alte costuri similare; costuri privind activele cedate și alte operații de capital creanțe prescise potrivit legii etc.)

Algoritmul de alocare a acestor costuri este următorul:

- În cazul în care aceste costuri sunt alocabile unui centru de cost principal, atunci aceste costuri sunt clasificate într-una dintre următoarele categorii: întreținerea echipamentelor de transmisie; întreținere clădire stație sau pilon; sau operare rețea (de ex. alimente pentru personalul din stații). Ulterior, aceste costuri se repartizează pe activități, în funcție de tipul costului.
- În cazul în care aceste costuri sunt alocabile unui centru de cost auxiliar (Centre de intervenție Zonale sau departamente tehnice de specialitate, atunci aceste costuri se alocă

pe centrele de cost principale în funcție de proporția în care centrele de cost auxiliare participă la funcționarea centrelor de cost principale. Ulterior, aceste costuri se repartizează pe activități în funcție de tipul costului.

Cheltuielile comerciale sunt alocate în întregime altor servicii și nu serviciilor de broadcasting. S-a avut în vedere faptul că pentru serviciile de broadcasting SNR are câte un singur client (SRR respectiv SRTV), având calitatea de furnizor captiv.

Relația comercială se bazează pe acorduri cadru multianuale, cu clauze limitate din punct de vedere comercial de caracterul public și bugetar al beneficiarilor de servicii.

Negocierea contractelor și relația contractuală pe termen lung sunt asigurate de compartimentele suport, conform ROF.

În Anexa 31 se transmite Lista de coduri pentru articol și element de cheltuială.

5. Se elimină și se evidențiază separat următoarele categorii de costuri, conform punctului 4.7 din Regulamentul ANCOM din 15 martie 2010:

1. Costuri extraordinare
2. Costuri de restructurare
3. Costuri cu taxe și impozite, altele decât cele percepute de administrațiile publice locale (impozitul pe profit)
4. Costurile cu remunerarea acționarilor și
5. Cheltuielile cu dobânzile și comisioanele, aceste categorii de costuri fiind recuperate prin intermediul costului capitalului.

6.5. COSTURILE EXCLUSE

Costurile excluse, înaintea decontării, din Modelul de calculație, pentru societate, sau eliminate – conform celor expuse la pct. 6.4. al 5, sunt evidențiate în tabelul de mai jos:

Categorie de cheltuieli	SUMA
CHELTUIELI FINANCIARE	
CHELTUIELI DIN DIF DE CURS VALUTAR- DIN DIFERENTE LUNARE	
CHELTUIELI DIN DIF DE CURS VALUTAR- DIN REEVALUARE	
CHELTUIELI FINANCIARE-LEASING	
CHELTUIELI PRIVIND DOBANZILE	
CHELTUIELI FINANCIARE CREDITE	
CHELTUIELI CU PERSONALUL	
CHELT REMUNERATII PERS CONFORM HOTARARII JUD	
CHELT REMUNERATII PERS PLATI COMPENSI CONFORM CCM	
Total	

În tabelul următor se prezintă costurile excluse din Model, conform Regulamentului ANCOM, valoric și proporțional în total costuri din bilanța contabilă pe anul 2013.

-lei-

CATEGORIE CHELTUIALA	SUMA	%
641.05		
CHELTUIELI CU PERSONALUL		
641.06		
CHELTUIELI CU PERSONALUL		
665.01		
CHELTUIELI FINANCIARE		
665.02		
CHELTUIELI FINANCIARE		
666		
CHELTUIELI FINANCIARE		
668.01		
CHELTUIELI FINANCIARE		
668.02		
CHELTUIELI FINANCIARE		
668.99		
CHELTUIELI FINANCIARE		
Total Costuri excluse		
TOTAL COSTURI BALANȚA (nu include costul capitalului)		

Proporția costurilor excluse în total balanță (nu include costul capitalului) este de 20.48%.

6.6. COSTUL ANUAL AL CAPITALULUI

Costul anual al capitalului, calculat ca produs dintre capitalul mediu angajat în activul imobilizat pe parcursul anului și costul mediu ponderat al capitalului.

Capitalul mediu angajat este calculat ca media geometrică a valorilor nete ale activului imobilizat de la începutul și sfârșitul exercițiului financiar.

$$\text{Capitalul mediu angajat} = \sqrt[3]{\text{Activ imobilizat}_{01.01.2012} * \text{Activ imobilizat}_{31.12.2012}}$$

$$\text{Capitalul mediu angajat} = \text{lei}$$

$$\text{Costul anual al capitalului} = \text{Capitalul mediu angajat} * \text{Costul mediu ponderat al capitalului} = \text{lei}$$

Alocarea costului anual al capitalului pe fiecare mijloc fix păstrează același principiu. Se iau în calcul valoarea netă la începutul anului și cea de la sfârșitul anului, $V.1 = V.0 - A$, deci costul de capital al fiecărui activ este dependent de valoarea Amortizării și în subsidiar de valoarea de inventar și de durata de viață a acestuia.

Capitalul mediu angajat, calculat ca medie geometrică a activului net de la începutul și sfârșitul

anului are valori ridicate în primii ani de viață și scade semnificativ în ultimii ani, în timp ce valoarea amortizării, care se adaugă conform formulei de calcul a costului anual de capital din Regulamentul ANCOM, rămâne constantă pe durata de viață.

Costul mediu ponderat al capitalului l-am luat în calcul la nivelul de 10.96 % ultimul comunicat de ANCOM.

În consecință, costul anual al capitalului variază pe durata de viață a unui activ. Comparând două active de aceeași valoare, cu durate diferite de viață, în prima parte costul anual de capital este mare la mijloacele fixe cu perioada de funcționare mică dar pe întreaga durată de viață devine mai mic decât la cel cu durată mare; din analize pe perioadele de amortizare se constată și că diferențele se mai estompează.

Echipamentelor amortizate total, care continuă să funcționeze, nu li se mai repartizează pe această perioadă costuri anuale de capital.

Costurile anuale cu capitalul sunt evidențiate în tabelul din **Anexa 14**.

6.7. COSTURILE DECONTABILE

Costurile decontabile din Modelul de calculație, pentru societate, sunt evidențiate în **Anexa 15**.

Pentru anul 2013 nu au fost identificate costuri operaționale de ajustat, ca fiind determinate de ineficiență operațională.

Atașăm Modelului și următoarele anexe 16 – 31 cuprinzând detalieri ale costurilor:

Anexa 16 – Cheltuieli directe, indirecte și neatribuibile – anul 2013

Anexa 17 – Categoriile omogene de costuri – anul 2013

Anexa 18 – Procent piloni – anul 2013

Anexa 19 – Procent clădiri – anul 2013

Anexa 20 – Categoriile de cheltuială defalcate pe centre auxiliare – anul 2013

Anexa 21 – 28 Amortizare împărțită pe categorii – anul 2013

Anexa 29 – Registrul costuri de intrare anul 2013

Anexa 30 – Registrul costuri rezultat (ieșire) anul 2013

Anexa 31 – Lista de coduri pentru articol și element de cheltuială

1. GLOSAR

Activitate – eveniment, tranzacție, ansamblu de procese sau sarcini de aceeași natură, consumatoare de resurse, desfășurate în scopul creării de valoare adăugată pentru producție sau pentru sprijinirea acesteia.

AM – modulație în amplitudine (pentru emițătoare de radio în benzile de unde lungi, medii și scurte).

ANT – antenă.

ANCOM – Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații.

Centru de cost – un loc delimitat geografic, care este centru de responsabilitate și este, în același timp, un instrument tehnic de alocare a costurilor.

Centru de cost auxiliar – acele centre de cost care servesc ca sprijin și suport pentru centrele de cost principale.

Centru de cost principal (de bază) – acele centre de cost care participă direct și nemijlocit la realizarea serviciilor.

CIZ (Centrul de Intervenții Zonal) – unitate operativă de intervenție pentru un număr de stații nedeservite arondate teritorial. Personalul care deservește aceste CIZ-uri realizează aceleași activități ca personalul angajat în stațiile deservite, mai puțin exploatarea.

Clienți terți – alți clienți în afară de Societatea Română de Radiodifuziune și Societatea Română de Televiziune.

Cost fix – acele costuri care nu-și modifică valorile în funcție de volumul serviciilor.

Cost istoric – convenție de realizare a contabilității care presupune înregistrarea în contabilitate a bunurilor și activelor la valoarea de achiziție sau de producție, iar a creanțelor și obligațiilor la valoarea nominală.

Cost variabil – acele costuri care au un comportament corelat cu volumul serviciilor.

Departament de comunicații electronice – departament cu atribuții de coordonare, supraveghere, operare și control a activităților de exploatare și întreținere a întregii rețele de comunicații electronice a societății. Rețeaua de comunicații electronice este partajată între 5 asemenea centre de cost (unul pentru fiecare sucursală, plus sediul central).

Departament suport – generale – (din sediul central și sucursale) – IT, contabilitate, financiar, achiziții, juridic, resurse umane, administrativ, audit, etc.

Departament tehnic de specialitate (din sediul central și sucursale) – televiziune, radiodifuziune, electroalimentare, exploatare, sisteme radiante și confecții metalice, comunicații spațiale, comunicații fixe (radiorelee), etc. – departament care se ocupă de buna funcționare a activității operaționale.

DRC – Direcția de Radiocomunicații (Sucursală).

DVB T – Digital Video Broadcasting –Terrestrial.

E TVR 1,2,regional – emițător de televiziune pentru programul 1,2,regional.

E2 DVB T – emițător de televiziune digitală terestră.

EA – electroalimentare.

EE – energie electrică.

FIF – foarte înaltă frecvență (VHF–Very High Frequency) – pt. emițătoare de televiziune în canalele 6–11.

FM – modulație în frecvență (pt. emițătoare de radio în bandă de unde ultracurte).

MCSI – Ministerul Comunicațiilor și Societății Informaționale.

Model – Model de calculație a costurilor, bazat pe metoda costurilor complet alocate, conform metodei ABC; manual aplicat asupra costurilor anului 2012.

RDF – radiodifuziune, program de radiodifuziune.

ROF – Regulament de Organizare și Funcționare.

RR – radioreleu.

Servicii – grupe de servicii, tipologie de servicii, servicii – Model.

Servicii prestate – serviciile produse, tarificate și vândute de societate către clienți, care asigură acoperirea costurilor și generarea profitului.

SNR – Societatea Națională de Radiocomunicații S.A..

SRR – Societatea Română de Radiodifuziune.

SRTV – Societatea Română de Televiziune.

Stație de emisie – locație în care sunt instalate echipamente de emisie, deservită sau nedeservită.

Stație de emisie deservită – stație prevăzută cu personal de exploatare tehnică, în mod permanent.

Stație de emisie nedeservită – stație care nu are prevăzut personal de deservire tehnică în mod permanent.

TR – translator.

TV/TVR – televiziune, program de televiziune.

UHF – Ultra High Frequency.

UIF – Ultra înaltă frecvență (UHF–Ultra High Frequency) – pentru emițătoare de televiziune în canalele 21–60.

UL – unde lungi.

UM – unde medii.

UȘ – unde scurte.

UUS – unde ultracurte.

VHF – Very High Frequency.

OPIS ANEXE

Anexa 1	Stațiile nedeservite arondate CIZ-urilor
Anexa 2	Stațiile deservite cu personal propriu
Anexa 3	Tarifele în vigoare pentru anul 2013 conform contractului cu SRR
Anexa 4	Tarifele în vigoare pentru anul 2013 conform contractului cu SRTv
Anexa 5	Raportul – analiză a tarifelor vs.costuri în structura fix – variabil
Anexa 6	Codificarea serviciilor și a activităților SNR
Anexa 7	Notă Metodologică privind inductorii utilizați
Anexa 8	Codificarea centrelor de cost principale
Anexa 9	Codificarea centrelor de cost auxiliare și generale
Anexa 10	Categoriile de costuri direct atribuibile - 2013
Anexa 11	Categoriile de costuri indirect atribuibile 2013
Anexa 12	Matricea puterilor echipamentelor SNR
Anexa 13	Matricea consumurilor de energie electrică a echipamentelor în condiții optime de funcționare, pe purtători, pentru serviciile de televiziune, radiodifuziune și radioreleu
Anexa 14	Costul anual al capitalului
Anexa 15	Costurile decontabile din Modelul de calculație
Anexa 16	Cheltuieli directe, indirecte și neatribuibile – anul 2013
Anexa 17	Categoriile omogene de costuri – anul 2013
Anexa 18	Procent piloni – anul 2013
Anexa 19	Procent clădiri – anul 2013
Anexa 20	Categoriile de cheltuială defaclate pe centre auxiliare – anul 2013
Anexa 21-28	Amortizare împărțită pe categorii – anul 2013
Anexa 29	Registru costuri de intrare anul 2013
Anexa 30	Registru costuri rezultat (ieșire) anul 2013
Anexa 31	Lista de coduri pentru articol și element de cheltuială